ב"ה | ערב שבת־קודש פרשת וירא | י"ז במרחשוון התשע"ו, שנת הַקהֵל | 30.10.15 | גיליון מס' 1504

שיחת השבוע

חב"ד
כל הלב לכל אחד

צעירי אגודת חב"ד
יו"ר: הרב יוסף־יצחק אהרונוב
עורך: מנחם ברוד

מסירות נפש ואהבת החיים

מהותה של מסירות נפש היא הקרבה, ויתור על ה'אני', מסירת כל אשר לי למען ערכים נעלים. אצל אויבינו זה בדיוק להפך

ערך של מסירות נפש צרוב בתודעת האומה היהודית. ראשיתו במופת הנשגב של עקֵדת יצחק, המביא עד כדי קצה הגבול את הנכונות למסור הכול בעבור הקב"ה. לזה הצטרפו במרוצת הדורות אין־ספור סיפורי מסירות נפש של יהודים שבחרו למות על קידוש השם.

אולם אף־על־פי שאנו מטפחים ומעלים את נס את מסירות הנפש, היהדות מקדשת את החיים ולא את המוות. הציווי "וָחַי בָּהֶם" הוא העיקרון המנחה, ועל־פיו פיקוח נפש הוא הדבר הגדול והחשוב ביותר, ומבטלים את כל התורה כולה כדי להציל חיים (חוץ משלושה דברים שעליהם נקבע "ייהרג ואל יעבור").

עם ישראל מקדש את החיים. פעילות עם בני נוער (צילום: בנצי ששון)

שטיפת מוח חולנית

זה ההבדל המהותי בינינו ובין מטורפי האִסלאם הקיצוני, המטפחים תרבות של קידוש המוות. למראית עין יש כאן דבר שיכול להידמות למסירות נפש – בני־אדם צעירים, גברים ונשים, שכל חייהם לפניהם, הולכים למות למען דבר שהם מאמינים בו. עובדה, הם מוכנים להתפוצץ ולהיהרג למען מאבקו של עמם.

אבל האמת היא שההפך הוא הנכון. אין כאן מסירות נפש, אלא שטיפת מוח חולנית, המציגה את החיים בעולם הזה כחסרי ערך, ומעמידה מולם אשליה של חיים מהנים ומענגים (בעולם מושגים גס ומגושם) בעולם הבא. המטיפים למיניהם מעבירים לצעירים מסר – החיים שלכם בזבל, חבל לכם לחיות, להתאמץ ולסבול. עשו מעשה אמיץ ותהפכו ברגע אחד ל'שהידים' המתענגים ממנעמי העולם הבא (את מידת השקר וההונאה שבכך אפשר לראות בהימנעותם של המטיפים מלשגר למשימות ההתאבדות את ילדיהם).

זה ההפך הגמור ממסירות נפש. מהותה של מסירות נפש היא הקרבה, ויתור על ה'אני', מסירת כל אשר לי למען ערכים נעלים. כאן זה בדיוק ההפך: מציעים לצעירים רפי־שכל עִסקה קוסמת – להמיר את חייהם העלובים בחיים נפלאים בעולם הבא, כביכול. הם הולכים למות מתוך אשליה שהמעשה הזה עתיד להעניק להם חיים טובים פי כמה וכמה. אין כאן ויתור והקרבה, אלא שאיפה להשיג קיום טוב יותר (כפי שהם מדמים).

מעשי טירוף כאלה יכולים להתפתח רק בתרבות שאין בה ערך לחיים. השירים והסמאות שם מכריזים: "אנחנו אוהבים את המוות". ראו את תאוות הרצח שלהם, המופנית לא רק כלפי אויביהם אלא גם כלפי בני עמם. כך נראית חברה שהחיים אינם חשובים לה. אז אם החיים חסרי ערך, למה לא למות ולזכות לתהילה ולהערצה?

החיים הם התכלית

לעומתם, אנחנו מקדשים את החיים. אנחנו יודעים שהצלת נפש אחת היא הצלת עולם מלא. אנחנו מצווים לעשות הכול כדי שהאדם יחיה עוד דקה, כי החיים כאן וקיום רצון הבורא בעולם הזה הם התכלית.

יהודי רוצה בכל מאודו לחיות ולא למות, ולכן כשהוא מוסר את נפשו אין הוא עושה זאת כדי להרוויח משהו, אלא מתוך הקרבה אמיתית ונכונות למסור את כל היקר לו למען הקב"ה. זוהי מסירות נפש אמיתית, כמו מעשה העקֵדה, שלא הייתה בו שום תקווה לתועלת כלשהי, אלא כל־כולו התמסרות מוחלטת לרצון הבורא.

יש חדש

יום הולדת הרש"ב

ביום חמישי, כ' במרחשוון, יחול יום הולדתו (בשנת תרכ"א) של הרבי הרש"ב (רבי שלום־דובער) מליובאוויטש, נשיאה החמישי של חסידות חב"ד ומייסד ישיבת תומכי תמימים. בקהילות חב"ד יהיו התוועדויות חסידיות, ורבים יבואו ביום הזה לתפילות וללימוד בישיבות תומכי תמימים, להתחבר מחדש להוויית הישיבה, שמעניקה את החינוך החסידי, על־פי היסודות שהניח מייסדה.

הכינוס הארצי ה־56

במוצאי שבת זו, ח"י במרחשוון, יהיה אי"ה בכפר חב"ד הכינוס הארצי ה־56 של חסידי חב"ד. הכינוס יתקיים באולם בית הכנסת 'בית מנחם', בשעה 8:30 בערב. בכינוס תינתן פרישת שלום מאווירת חודש תשרי בחצר הרבי, ויינשאו דברים על המשימות העומדות לפנינו. מקהלת חסידי חב"ד, עם ר' שמחה פרידמן, תנעים את הערב. מקומות מיוחדים לנשים. כניסה חופשית.

חדש במוזיקה

ישראל ורדיגר מגיש את אלבומו הרביעי – **אברכה**, ובו אחד־עשר שירים חדשים, שהולחנו בידי טובי היוצרים בעולם הזמר החסידי. טל' 704120־700־1. אמן הסקסופון **דוד אסרף** משיק את אלבום הבכורה שלו – **אגדלך**, ובו אחד־עשר שירים בסגנון ג'אז אינסטרומנטלי. טל' 7796959־054.

זמני השבוע

	ירושלים	תל־אביב	חיפה	באר־שבע	אילת	ניו־יורק
כניסת השבת	4:16	4:31	4:21	4:34	4:35	5:37
צאת השבת	5:29	5:30	5:28	5:31	5:31	6:35

336 בתי חב"ד לשירותכם

מוקד חב"ד *3770

יוצא לאור על־ידי: המרכז לעזרי שליחות
ת"ד 100 כפר חב"ד 6084000
טל' 2770100־072 • פקס' 9606169־03
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

אברהם אבינו והתרופה למחלה

פרשת וירא מספרת על הכנסת האורחים של אברהם אבינו. אברהם ראה את שלושת המלאכים, שנדמו בעיניו לעוברי אורח, בעיצומה של התגלות אלוקית אליו, וביקש מהקב"ה: "אִם נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ, אַל נָא תַעֲבֹר מֵעַל עַבְדֶּךָ". כלומר, המתן שאקבל את פני אורחיי. מכאן למדו חכמינו: "גדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני שכינה".

כדי להבין את חשיבותה של הכנסת האורחים יש להקדים ולהבין תחילה את מהותה של קבלת פני השכינה שבה עסק אברהם באותה שעה. חכמינו מסבירים שהדבר היה ביום השלישי למילת אברהם, והקב"ה התגלה אליו לשם קיום מצוות ביקור חולים.

צימאון אין־סופי

תורת החסידות מסבירה ש'מחלתו' של אברהם אבינו הייתה רוחנית. אברהם כבר היה בן תשעים ותשע שנים. במרוצת השנים התעלה למדרגות גבוהות ביותר, והשיא היה ברית המילה, שבה כרת עמו הקב"ה ברית מיוחדת במינה. אך דווקא הקִרבה העצומה הזאת לקב"ה גרמה לו להיות 'חולה' – "כִּי חוֹלַת אַהֲבָה אָנִי".

בעניין זה נאמר בכתבי האריז"ל ש'חולה' בגימטרייה ארבעים ותשע, מפני שגם מי שהגיע למדרגה העליונה ביותר – מ"ט שערי בינה, עדיין הוא חולה, "חוֹלַת אַהֲבָה", מפני שהוא משתוקק לשער החמישים. אמנם אפילו משה רבנו לא זכה להשיג את המדרגה הזאת, כמו שנאמר "וַתְּחַסְּרֵהוּ מְּעַט מֵאֱלֹקִים", אבל דווקא המדרגה הרוחנית הגבוהה מעוררת תשוקה עצומה למדרגה גבוהה עוד יותר.

רוצה אותך עצמך

האהבה העצומה הזאת לקב"ה, שגורמת לאדם להיות 'חולה', מרומזת בפסוק "מִי לִי בַשָּׁמָיִם וְעִמְּךָ לֹא חָפַצְתִּי בָאָרֶץ... כָּלָה שְׁאֵרִי וּלְבָבִי". וכפי שאדמו"ר הזקן היה נוהג לומר בעת דבקותו: "איני רוצה דבר. איני חפץ בגן העדן שלך, איני חפץ בעולם הבא שלך. אני מבקש רק אותך עצמך".

ה'תרופה' ל'מחלה' זו היא "וַיֵּרָא אֵלָיו ה'". הקב"ה התגלה לאברהם בהתגלות הגדולה ביותר. חז"ל אומרים שהקב"ה "הוציא חמה מנרתקה", והכוונה הרוחנית היא שהשמש האלוקית האירה בלי שום הסתרים. אברהם אבינו זכה להתגלות אור אין־סוף ברוך הוא עצמו, שלמעלה ממ"ט שערי בינה.

טובה ליהודי

ובכל־זאת, על אף ההתגלות האלוקית העצומה הזאת, כשראה אברהם אבינו את האורחים, מיהר לקיים את המצווה: "הניחו לקב"ה והלך לקבל את האורחים".

מכאן למדנו שעם כל מעלתם של ההתעלות הרוחנית ושל גילוי השכינה, אף במדרגה העליונה ביותר, התכלית העיקרית היא קיום המצוות בפועל, כמאמר חז"ל: "לא המדרש עיקר, אלא המעשה". יהודי נדרש לנתק את עצמו מהדבקות הגבוהה ביותר ולעשות טובה ליהודי בגשמיות, כי זו תכלית הבריאה.

(תורת מנחם, כרך לד, עמ' 308)

מן המעיין

הכנסת אורחים | מאת הרב אליעזר ברוד, רב כרמי יוסף

תרומת האורח

"וירא והנה שלושה אנשים ניצבים עליו" (בראשית יח,ד). "עליו" – ממעל לו. כי יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני, העני עושה עם בעל הבית. אם כן, הם "ניצבים עליו", כי הוא קיבל טובה גדולה יותר מהם.

(עיטורי תורה)

אורח נדיר

"גדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני השכינה" (שבת קכז). השכינה מצויה בכל עת ובכל מקום, ותמיד אפשר להקביל את פניה, אבל הכנסת אורחים אינה מזומנת בכל שעה. לכן "גדולה הכנסת אורחים".

(רבי משה־לייב מסאסוב)

עובר ושב

"והוא יושב פתח האוהל" (בראשית יח,א). מפרש רש"י: "לראות אם יש עובר ושב ויכניסם בביתו". אברהם אבינו יושב על פתחו ומסתכל אם יש "עובר ושב" – מי שעבר עברה ושב בתשובה – והוא מתחייב להכניסו לגן עדן.

(ה'שר שלום' מבעלז)

עני מכובד

בעבור עניים שדרכם לחזר על הפתחים אין צורך לחכות בפתח, שכן אלה ימצאו את דרכם בעצמם. אבל לעיתים יש ביניהם "עובר ושב", עני מכובד, הניגש אל הדלת ושב בהיסוס, ואין לו האומץ להיכנס ולפשוט יד – בעבור עובר ושב כזה צריך לחכות בפתח.

(אמרי מהרא"ז)

לא להתפתות

"ואל הבקר רץ אברהם" (בראשית יח,ז). אברהם הבטיח להם "פת לחם" בלבד, ולכן כשעלה בדעתו לכבדם גם בבשר, רץ מהר לקיים זאת, שלא ינסה יצר הרע לשכנעו שאין הדבר נחוץ ושלא דובר כלל שייתן להם בשר.

(חתם סופר)

שכר בגשמיות וברוחניות

הרבי המהר"ש מליובאוויטש אמר בתוך מאמר חסידות: מי שמחיה יהודי בגשמיות ומאכילו, בא על שכרו בגשמיות וברוחניות.

בגוף, בממון, בנפש

על אברהם אבינו נאמר שהיה נדיב בממונו, בגופו ובנפשו. בממונו – כל אשר לו פיזר להכנסת אורחים. בגופו – הוא טרח בעצמו לשרת את האורחים. בנפשו – אברהם אבינו היה חכם גדול, ובכל־זאת ויתר על התענוג השכלי העצמי שלו, והקדיש את זמנו לאנשים פשוטים, להסביר להם את עניין אחדות הבורא.

(לקוטי דיבורים)

אמרת השבוע

לא להתבלבל

באחת מנסיעותיו של אדמו"ר הרש"ב מליובאוויטש עצר העגלון את הסוסים כדי להאכילם. כשהמשיכו בדרכם הצליף עליהם העגלון וקרא: "עצלים שכמותכם, וכי חשבתם שהאכלתי אתכם כדי שתיהנו?! לא, האכלתי אתכם כדי שיהיה לכם יותר כוח וחשק לסחוב את העגלה".

שמע זאת הרבי ושקע בהרהורים. כעבור זמן אמר: "ישנה המרכבה העליונה שעם ישראל צריך 'לסחוב', וכדי שיהיה ליהודים כוח, נותנים להם את צורכיהם הגשמיים. אבל אין לטעות ולחשוב שהצרכים הגשמיים הם העיקר".

והוסיף הרבי: "כדי שהסוס לא יטעה – מצליפים בו. ליהודי, להבדיל, דיי ברמז ובהערה של חבר טוב".

פתגם חסידי

"אביו של הבעש"ט היה גדול בהכנסת אורחים. הוא הכניס עניים לביתו ונתן לכל אחד ואחד את נדבתו קודם הסעודה, כדי שיוכלו לאכול בלב שמח"

(רבי יהושע מאוסטרובה)

מעשה שהיה

מאת לוי שייקביץ

עונש במקום

מלחמת אחים עקובה מדם פורצת ברוסיה, ורחובותיה נהפכים לזירת קרב מדממת. ה'אדומים' כנגד ה'לבנים'; 'הצבא האדום' והבולשביקים מול 'הצבא הלבן'.

זה קורה בשנת תרע"ח (אוקטובר 1917), אחרי המהפכה הקומוניסטית, שהשלימה את הדחת הצאר הרוסי שמונה חודשים קודם לכן (מהפכת פברואר). המדינה הענקית מידרדרת לאי־יציבות ולגל שפיכות דמים, בין חסידי המהפכה לבין תומכי המשטר הישן.

מצבם של היהודים בימים הטרופים האלה היה קשה מאוד. כל אחד ואחד מהצדדים חשד בהם שהם תומכים בצד השני. לא היה צורך בהוכחות. חמושים 'לבנים' או חיילי הצבא האדום היו פושטים על בתי כנסת ועל בתיהם של רבנים ומנהיגי קהילות, ומשאירים אחריהם חורבן.

איש לא הופתע כאשר גם אדמו"ר הרש"ב (רבי שלום־דובער שניאורסון) מליובאוויטש 'זכה' לביקור כזה. באותם ימים התגורר הרבי בעיר רוסטוב, בדרומה של רוסיה, שלשם הרחיק בעקבות תהפוכות מלחמת העולם הראשונה. הרבי קיווה למצוא שם מעט שקט, אך תלאות הזמן לא הרפו ממנו גם שם.

יום אחד התפרצה אל הבית קבוצת חמושים. החיילים הדפו את הדלת בפראות, ומיד החלו לעשות חיפוש אחרי מסמכים מחשידים. הם נהגו גסות בבני הבית, והורו להם לעמוד על מקומם ולא לזוז עד תום החיפוש.

החמושים אחזו בידיהם רובים מכודנים, והניעו אותם במופגן אל מול פניהם המבועתות של בני הבית והחסידים. מראה החיילים גסי הרוח, שארשת מרושעת נסוכה על פניהם, הטיל אימה על כולם. אלה ייצגו את היפוכה המוחלט של אווירת הקדושה והעדינות ששרתה בבית.

הרבי לא יכול היה להחריש אל מול הברוטליות הזאת. הוא פנה אל הסובבים אותו והעיר כי מן הראוי שהחמושים יסירו לפחות את הכידונים מעל הרובים.

בני הבית הבינו כי הרבי מצפה מהם להעביר את בקשתו אל החמושים, אך הם חששו לעשות זאת. היה צפוי לגמרי שדרישה כזו תתקבל בזעם אצל הברנשים הנוקשים האלה, שלא הצטיינו באהבת ישראל. איש לא רצה לחוש את נחת זרועם.

לפתע זז ממקומו אברך צעיר. זה היה הרב יעקב לנדא, לימים רבה של בני־ברק. הוא הפר את הצו שאסר על כל תזוזה, ניגש אל מפקד הכוח, ובנחישות ביקש ממנו להתחשב בכבודו של הרבי ולהורות לאנשיו להסיר את הכידונים מן הרובים.

דממה השתררה בבית. כולם עצרו את נשימתם והביטו בחרדה במפקד ובאברך האמיץ. בליבם ריחמו עליו, שכן היה ברור להם שהמפקד האכזר יורה להעניש את הצעיר על חוצפתו. אך למרבה התדהמה פנה המפקד אל אנשיו ופקד עליהם קצרות להסיר את הכידונים מן הרובים. וכן עשו.

בדקות הקרובות המשיכו החמושים במלאכתם. הם חיטטו בכל ארונות הספרים, זרעו אנדרלמוסיה של ממש בבית ולא הותירו חפץ אחד על מקומו. אחד החמושים הבחין בקופסת טבק נאה, וחמד אותה לעצמו. בלי להשתהות טמן אותה בכיסו. זו הייתה קופסת טבק שבה השתמש הרבי בחג הפסח.

הרבי, שהבחין בנעשֶה, נאנח. "קופסה זו יקרה לי מאוד", אמר בצער למקורביו, "אף שהיא עשויה מפח. הייתי מוכן לפדות אותה תמורת קופסת הטבק של כל השנה, העשויה כסף טהור".

שוב הביטו בני הבית זה בזה במבוכה. הפחד ניבט מפניהם. איש לא ההין לפצות פה כנגד בריונים רשעים אלה. ושוב הרב יעקב לנדא הוא שהחליט להסתכן ולפנות אל המפקד. "אנא הוֹרֶה לחייל להחזיר את קופסת הטבק שלקח!", ביקש במתינות אך בנחישות.

כעת היו הסובבים משוכנעים שהערה זו ודאי מגדישה את הסאה בעיני המפקד. הם הכירו אותו כאיש רע מעללים ושונא ישראל, שאין בליבו רחמים על איש. ודאי יכלה את זעמו ביהודי החצוף, שחושב לעצמו כי הוא יורה למי מאנשיו כיצד לנהוג...

ואכן, למשמע הדברים אדמו פניו של המפקד. עיניו בלטו מחוריהן ונראה היה כי תיכף יעשה שפטים באברך החסיד. אך לא, המפקד פנה אל אנשיו דווקא וצעק בכעס: "מי שגנב את קופסת הטבק, שיניח אותה על השולחן ברגע זה, וָלא – רע ומר יהיה גורלו!".

לכמה שניות השתררה דממה, ואז קרב אל השולחן אחד החמושים, ובפנים מושפלות הוציא מכיסו את קופסת הטבק והניחהּ על השולחן, בעוד עיניו הרושפות אש של המפקד נעוצות בו.

ארשת הקלה עלתה על פני הרבי למראה הקופסה שהושבה לבעליה. אולם כעבור רגע שוב עלתה עננה על פניו. "הקופסה נפתחה בתוך כיסו של החייל", אמר הרבי, "כעת אינני זקוק לה עוד, שכן קופסה זו מיוחדת לפסח, ועתה חוששני שמא יש חמץ בכיסו של האיש. לא אשתמש בה עוד".

החמושים יצאו מן הבית, מותירים מאחוריהם מהפכה גדולה ולבבות מפוחדים. ופתאום החריש את האוויר קול יריה. כולם מיהרו אל פתח הבית. שם ראו את החייל, גנב הקופסה, מוטל על הארץ. התברר כי עם צאתו מן הבית נפלט כדור מנשקו, פגע בראשו והוא נהרג במקום.

לומדים גאולה

מאת מנחם ברוד

מצאתי דוד עבדי

המשיח מכונה 'מציאה', ועל כך נאמר (תהילים פט,כא) "מצאתי דוד עבדי", מלשון מציאה. איפה נמצאה המציאה הזאת? על־פי המדרש זה היה בסדום. על הפסוק (בראשית יט,טו) "ויאיצו המלאכים בלוט לאמר, קום קח את אשתך ואת שתי בנותיך הנמצאות" אומר המדרש (בראשית רבה פרשה נ), שהמילה 'הנמצאות' רומזת ל'שתי מציאות': "אמר רבי טוביה בר רבי יצחק: שתי מציאות, רות המואבייה ונעמה העמונית". בהמשך לכך אומר רבי יצחק: "מצאתי דוד עבדי, היכן מצאתי אותו? – בסדום".

ברוח זו המדרש מפרש (שם פרשה נא) גם את הדרך שבה נולדו עמון ומואב. על הפסוק 'ונחַיה מאבינו זרע' המדרש אומר: "זה מלך המשיח". לשם כך זכו בנות לוט לגילוי שהוא מעין העולם הבא: "מניין היה להן יין במערה? – אמר רבי יהודה בר־ימון: נעשה להם מעין דוגמה של עולם הבא", שכן לעתיד לבוא יתקיים (יואל י,יח) "והיה ביום ההוא יִטְּפוּ ההרים עסיס".

מעין העתיד לבוא

בפירוש מהרז"ו מוסבר: "איתא במדרש שכל מה שעתיד הקב"ה לעשות בעולם הבא עשה מקצתו על־ידי נביא בעולם הזה. ולוט היה נביא, שדיבר עמו המלאך, והמערה הייתה תחת ההר, וישב במערה – וכשהטיף ההר עסיס בא למערה שתחתיו". כלומר, מכיוון שהמעשה הזה מוביל אל המלך המשיח, זכו לנס מעין העולם הבא – כשם שלעתיד לבוא יזילו ההרים טיפות יין, כך היה להם במערה.

המהר"ל מפראג ('נצח ישראל' פרק לב) מסביר בסגנונו המיוחד למה מלך המשיח בא דווקא מזרע מואב ועמון: "ומזה תבין הטעם שהמלך המשיח יהיה נולד מאומה אחרת, שהרי דוד ממואבית ושלמה מעמונית. שכאשר השם יתברך רוצה להוציא הוויה חדשה, אל זה צריך הרכבה מן נטיעה אחרת, שאינו מן הראשונה – שאם היה זה הנטיעה הראשונה אין כאן דבר חדש. ולפיכך, כאשר השם יתברך רצה להביא זרע המשיח לעולם, היה צריך לעשות הרכבה ונטיעה חדשה...

"ולכך ההוויה החדשה באה מן עמון ומואב, שלא תמצא שום אומה יותר רחוקה מישראל מן עמון ומואב, שנמצאו עליהם 'לא יבואו בקהל לעולם', שלא תמצא דבר זה בשום אומה כלל. ומהם ראוי שיהיה נולד המשיח, שהוא הוויה חדשה, וכל זה מפני התחדשות הוויה החדשה".

ערי סדום ישובו

בספר 'שני לוחות הברית' (פרשת לך־לך) מאריך לבאר שבעבור המשיח העתיד להיוולד מלוט לקח עמו אברהם את לוט. הוא מביא את דברי הזוהר שאברהם לקח עמו את לוט "כיוון שראה ברוח הקודש שעתיד לצאת ממנו דוד". מסביר השל"ה שמלחמת המלכים, שבמהלכה שבו את לוט, הייתה משום שרצו "לבטל ישראל ולבטל משיחם חס ושלום". ולכן "רדף אברהם אבינו מהר להצילו. והציל גם את סדום, כי בבוא מלכות משיח אזיי ערי סדום ועמורה תשובנה, כדכתיב ביחזקאל".

הרבי מליובאוויטש מסביר (לקוטי שיחות כרך לה עמ' 74) שהתנהגותה של סדום, הפך השלום והאחדות, הייתה בבחינת עולם ה'תוהו', ואיבוד סדום ועמורה הוא בדוגמת ה'שבירה' של עולם ה'תוהו', שמטרתה בריאת עולם ה'תיקון', שהוא עולם של התכללות ואחדות. אך תכלית הכוונה היא שבתוך ה'כלים' של עולם ה'תיקון' יומשכו ויתגלו גם ה'אורות דתוהו'. ולכן לעתיד לבוא ישובו ערי סדום, שהכוונה היא שהאורות של עולם ה'תוהו' יאירו בדרך מתוקנת בעולם ה'תיקון'.

חיים יהודיים
מאת מנחם כהן

ר' חיים בעקבות אברהם

זו הייתה שעת לילה מאוחרת. הרב **חיים כהן**, תושב שכונת בית ישראל בירושלים, צעד לעבר ביתו. בדרך פגש יהודי. "לאן אתה הולך?", שאל אותו היהודי. כהן הגיב בתמימות: "אל ביתי". היהודי שתק רגע ואז אמר: "אתה הולך לביתך, ואני מנסה למצוא מקום להתגלגל בו בלילה".

המשפט טלטל את ר' חיים. "התחלתי לחשוב על אנשים שאין להם היכן להניח את הראש בלילה ואין להם מה לאכול במהלך היום. יש אנשים כאלה, שפשוט מתגלגלים ממקום למקום", הוא מספר. הוא מצא מקום והכין מיטות לחסרי בית. הפרוייקט לא החזיק מעמד, והוא בחר להשקיע את מרצו במתן אוכל לנזקקים.

תחושה של בית

חמש־עשרה שנה חלפו מאז. אנו תופסים את ר' חיים (45), חסיד ברסלב, בין סירי המרק המהבילים ותבניות הבורקס הריחניים, במהלך ארוחת הערב שהוא עורך באולם גדול בפאתי מאה שערים. "אנחנו מכינים שתי ארוחות ביום, ומאכילים יותר מאלף בני־אדם", הוא אומר.

באים אליו יהודים מכל הגוונים. "אני לא בודק בציציותיהם של האורחים. כל מי שבא הוא אורח רצוי", מצהיר ר' חיים וחיוך רחב על פניו. גם אין הגבלה לכמות המזון: "אנחנו לא מגישים בצלחות, אלא כל אחד יכול לקחת מהסירים ומהמגשים כרצונו. משתדלים לתת כאן תחושה של בית".

מכתב מרגש

במהלך השיחה מוציא ר' חיים מכתב מכיסו. זה מכתב של יהודי המספר כיצד ביתו עמד על סף התפרקות בעקבות התמוטטות כלכלית, ובעזרת הארוחות שקיבלו בני משפחתו – הצליח לשרוד ולהשתקם. "כמו שאתה מרחם על כולם, כך הקב"ה ישלם לך בכל טוב", סיים היהודי את מכתבו. "אני שומר את המכתב אצלי, והוא מחזק אותי בכל פעם מחדש".

ר' חיים מביט במאות האורחים הנכנסים בשערי האולם ואומר: "לאדם מן השורה אין מושג על מצוקותיהם של אחרים. למשל, משפחה שהבעל יושב זמן רב בכלא ואין מי שיחזיק כלכלית את בני משפחתו. או משפחה שהבעל ברח לחו"ל ונעלם. האישה באה לכאן מדי יום עם ילדיה, כי אם לא־כן, לא יהיה להם מה לאכול".

מכונות כריכים

ר' חיים מקפיד שהארוחות יהיו מגוונות ובריאות: "בבוקר אנחנו מגישים לאורחים מוצרי חלב, לצד חמישה סוגי סלטים וחביתה. בארוחת הערב ניתן מרק בריא, לצד דגים או בשר ותוספות. הכול טרי ומוכן במקום". ומניין המימון? – "מאנשים טובים שמתגייסים לסייע".

אלף אורחים ביום. ר' חיים כהן

הוא חשב גם על מי שמתביישים לבוא לאכול במקום ציבורי: "אנו מפעילים מכונות לקבלת כריכים. אותם אנשים מקבלים מאיתנו כרטיס ויכולים לקחת כריך בשעה הנוחה להם". ר' חיים גם מפעיל קרנות מיוחדות ליתומים ואלמנות מירושלים ומחלק בגדים לילדים בחורף. "כתוב שהכנסת אורחים גדולה מקבלת פני השכינה", הוא מסכם. "מה הכוונה בזה? מסביר הבעל־שם־טוב שגם אדם הגורם במעשיו סילוק שכינה, צריך לקבלו ולארחו באהבה. הרי שהכנסת אורחים גדולה מקבלת פני שכינה".

פינת ההלכה
מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

מזוזה לשמירה

שאלה: האם נכון לשאת (או להחזיק ברכב) מזוזה כסגולה לשמירה והצלחה?

תשובה: במשנה, מסכת כלים, נמנו כמה כלים שיש להם בית קיבול, ואחד מהם "מקל שיש בו בית קיבול מזוזה". ופירש בתוספות יום טוב: "ואפשר שהיו אנשים בזמן המשנה נושאים מזוזה עמם, וחשבו זה למצווה ולשמירה להם".

העובדה שחכמים לא שללו זאת מוכיחה שמנהג זה יש לו מקום. ואכן, כמה מגדולי ישראל נהגו כך, ומהם אדמו"ר הריי"צ מליובאוויטש. אמנם לעניין קיום מצוות מזוזה אמרו חז"ל "תלאה במקל – פסולה", אבל השמירה שעל־ידי המזוזה שייכת (גם) לגוף המזוזה, מכיוון שנכתבה בכשרות לשם המצווה.

כדי לשמור על כבוד המזוזה, כשנכנסים למקומות מסויימים, או כשיש חומרים שאינם נקיים וכדומה בסביבתה, חייבים להניח אותה "כלי בתוך כלי", באופן שלפחות אחד הכיסויים אינו כזה המיוחד למזוזה.

נחלקו הפוסקים האחרונים בדבר מי שקבע מראש שאחד הכיסויים לא יהיה מיוחד למזוזה, אם נחשב ככיסוי מספיק, אף שנשאר כך בקביעות, ואולי נחשב 'בטל' לגבי המזוזה. ומסתבר שאם יחליף את אחד הכיסויים פעם בחודש, ניכר שאין זה 'כיסוי של המזוזה'.

מקורות: כלים פי"ז מט"ו, ותויו"ט שם. מנחות לב, סע"ב. שלחן מנחם ח"ה עמ' רלד. פסקי תשובות סי' מ, ס"ק ה.

תיקון לפינת ההלכה גיליון 1502: גזר ותפוחי אדמה מותרים השנה מתחילת חנוכה, כמו רוב הירקות.

המרכז הגדול בעולם לספרי תורה:

- בית + קלף ספרדי כתוב
- מבחר ענק של עיצובים מרהיבים
- עיצוב בהתאמה אישית
- מבחר קלפים איכותיים כתובים ע"י סופרי סת"ם מוסמכים

36 תשלומים ללא ריבית

10 שנים אחריות

חנות המפעל כפר דניאל מחלף בן שמן
054-8309580 08-9186633
בני ברק רח' רבי עקיבא 49 03-5703498
ירושלים רח' כנפי נשרים 5 | 02-6514026
רח' מלכי ישראל 2 (כיכר השבת) 02-5383853
WWW.HAZORFIM.COM

תוקף המבצע 31.12.15